

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

EFTERRETNINGER

OM

FREDERIKSBORG LÆRDE SKOLE

FOR

SKOLEAARET 1. OCT. 1837 — 1. OCT. 1838.

AF

Dr. H. M. FLEMMER,

SKOLENS RECTOR.

KJÖBENHAVN.

TRYKT HOS J. D. QVIST.

1838.

I Begyndelsen af Skoleaaret vedblev man at følge den i Skoleefterretningerne for forrige Aar Pag. 6 aftrykte Lektionstabel. Men da Adjunct v. Haven, som var befordret til geistligt Embede, ophørte med sine Functioner ved Skolen d. 17de November f. A. og ingen ny Lærer blev ansat i hans Sted, fordi Skolen, naar constitueret Adjunct Mörchs Permission ophørte, havde det fornødne Antal Lærere, nemlig Rector, Overlærer og 4 Adjuncter eller constituerede Lærere, blev en ny Fagfordeling nødvendig, ifølge hvilken

Rector fik Latin i øverste Cl. og Græsk i de			
3 øverste	21	Timer	ugentlig.
Overlærer Dahl Latin i 3die Cl. og Dansk i			
alle Cl.	21	—	—
Adjunct Krossing Mathematik, Regning og			
•Tydsk i alle Cl.	26	—	—
Samme desuden som Gymnastiklærer	9	—	—
Adjunct Jensen Latin i de to nederste, Hebr.			
i de to øverste og Religion i alle Cl. . . .	31	—	—
Samme som Lærer i Calligraphi	6	—	—
Const. Adjunct Königsfeldt Historie, Geographi			
og Fransk i alle Cl.	32	—	—

Efterat Mörch i Mai Maaned havde taget Skoleembeds-examen med Laudabilis, tiltraadte han umiddelbart efter Pindseferien igjen sine Functioner ved Skolen og overtog

Undervisningen i Hebraisk, Historie, Geographi og Fransk, tilsammen 36 Timer ugentligt, hvilke Fag Jensen og Königsfeldt afgave til ham; og Königsfeldt blev bevilget Permission for en Tid for at underkaste sig theologisk Embedsexamen. Efterstaaende Schema viser hvormange Timer hvert Fag er anvist i hver Classe.

	Latin.	Græsk.	Hebraisk.	Dansk.	Religion.	Historie.	Geographi.	Mathematik og Regning.	Tydsck.	Fransk.	Calligraphi.	Summa ugentl. Tim.
IV Cl.	9	5	2	2	3	3	2	4	2	3	1	36
III Cl.	10	5	2	2	2	3	2	4	2	3	1	36
II Cl.	9	5	„	2	2	3	2	4	2	3	4	36
I Cl.	9	„	„	5	2	3	2	4	4	3	4	36

Undervisningen i Gymnastik og Svømning er fortsat paa samme Maade som forrige Skoleaar.

Disciplenes Antal blev i forrige Aars Skoleefterretninger angivet til 25. Af disse udgik inden Hovedexamen 1 Discipel efter Rectors Raad formedelst Mangel paa Evner. Umiddelbart efter Hovedexamen udgik endvidere efter Rectors Raad 1 Discipel, og 2, Christian Jörgensen og Christian Theodor Börre dimitteredes og erholdt Laudabilis. Fremdeles ere i Aarets Løb 3 ustuderende Disciple udmeldte og 18 nye Disciple optagne, saa at Frequenten for Tiden er 36, nemlig 8 i 4de Cl., 5 i 3die, 7 i 2den og 16 i 1ste. Af disse forventes 5 dimitterede, nemlig Henrik Jörgen Julius Schmith, Søn af Procurator Schmith i Frederiksborg, Jacob Erslev, Søn af Organist og Skolelærer Erslev paa Jægersborg, Vilhelm Julius David, Søn af Kjøbmand I. F. David i Slagelse, Frederik Bagger Helms, Søn af Pastor Helms i Esbønderup, og Hans Christian Hertel, Søn af Forvalter Hertel paa

Wemmetofte Kloster. Angaaende nye Disciples Optagelse i Skolen finder jeg mig foranlediget til at gjentage min Bemærkning fra forrige Aars Skoleefterretninger, at denne efter de bestaaende Anordninger kun i enkelte specielle Tilfælde kan finde Sted til andre Tider end hvert Aars 1ste October.

Af Skolens Stipendier have 3 Portioner, hver paa 20 Rbdlr., været bevilgede Disciplene H. J. J. Schmith, J. Chr. Jensen og L. A. Richelieu. Fri Underviisning have foruden disse 3 endvidere 14 Disciple nydt, nemlig F. B. Helms, F. S. Kinch, E. Flemmer, C. F. V. Børre, O. P. Thygesen, E. Erslev, F. V. Jacobsen, N. F. Chr. Lassen, F. S. Möller, V. Chr. Kramer, P. R. Müller, C. C. Flindt for hele Skoleaaret, J. Erslev fra 1ste Januar, og Chr. F. Riedewaldt fra 1ste April. De to Skolen tillagte Moltkiske Stipendier have af Lehnbesidderen af Grevskabet Bregentved været bevilgede H. J. J. Schmith og F. V. Jacobsen. Angaaende Bevilgelsen af Stipendia og Gratistpladser maa jeg paa det indstændigste anmode vedkommende Forældre og Værger om at tage fornøden Notits af min Bemærkning i Skoleefterretningerne for i Fior p. 16.

I de gamle Sprog ere i dette Skoleaar følgende Skrifter læste: I 4de Cl. Livius, 23de og 24de Bog; Sallusts Bellum Catil. og Jugurthinum; 1ste Bog af Cic. de off., 4de og 5te Bog af Disputt. Tuscul., Talerne mod Catilina; Horatses Breve og Digtkonst samt Odernes 2den, 3die og 4de Bog; Æneidens 3 første Bøger; Odysseens 10de—15de Bog, Herodots 1ste Bog, Plutarchs Demosthenes og Cicero, Xenophons Mem. Socrat. 1ste Bog, Æschines's Tale om Kronen; Genesis. I 3die Cl. Julius Cæsar de Bello Gall. 5te og 6te Bog, Ciceros Tale for

Sext. Roscius Amer. og et Udvalg af Ovids *Metamorphoses* efter en *Chrestomathi*; *Odysseens* 12te og 13de Bog, 1ste Bog af *Xenophons Memor. Socr.*; et Par *Capitler* af *Genesis*. I 2den Cl. *Cornelius* og *Phædrus*, *Langes græske Læsebog*, *Odysseens* 12te og 13de Bog. I 1ste Cl. *Borgens lat. Læsebog*. *Badens lat.*, *Langes græske* og *Lindbergs* (mindre) *hebraiske Grammatik* i alle *Classer*.

I det følgende *Skoleaar* er i *Forventning* af *Directionens Approbation* bestemt at læse i *Latin* i 4de Cl. *Livius* 25de og 26de Bog, de to sidste *Bøger* af *Cic. de Off.*, *Talerne pro Lege Man.*, *Deiot.*, *Ligar.*, *Archia*; *Horatses Oders* 1ste Bog, *Æncidens* 4de—6te Bog; i 3die Cl. nogle *Bøger* af *Jul. Cæsar de bello Gall.*, *Ciceros* *Tal*ler *pro Lege Man.*, *Deiot.*, *Ligar.*, *Archia*; *Stykker* af *Ovids Metamorphoses*; i 2den Cl. *Cornelius* og *Phædrus*; i nederste Cl. *Borgens Læsebog*. I *Græsk* i 4de Cl. *Odysseens* 16de og 17de Bog, *Herodots* 2den Bog, *Demosthenes's Tale* om *Kronen*, 2den Bog af *Xenophons Mem. Socr.*, *Platos Phædon*; i 3die Cl. *Odysseens* 16de og 17de Bog, 2den Bog af *Xenoph. Mem. Socr.*; i 2den Cl. *Langes Læsebog* og *Odysseens* 16de og 17de Bog. I *Hebraisk* fortsættes *Læsningen* af *Genesis* i 4de Cl., og de første *Capitler* deraf læses i 3die Cl. I de øvrige *Fag* ere *efterstaaende Lære- og Læsebøger foreslaaede*, hvilke for største *Delen* ere *benyttede allerede* i dette *Aar*: *Borrings Manuel des enfans* i 1ste og 2den Cl., hans *Læsebog* for *Mellemclasser* i 3die Cl., hans *Etudes litteraires*, *poetisk* og *prosaisk Deel* i 4de. *Sammes franske Grammatik* i de 3 *øverste Cl.*, og i *øverste Cl.* hans *Cours pratique et theorique de langue Française* og hans *Stil-øvelser*. *Hjorts tyske Læsebog* og *Meyers Grammatik* i de 3 *øverste Cl.*, i nederste *Riises mindre Læsebog*. *Kofods Udtog af Historien* i de 3 *øverste Cl.*, hans *fragmentariske Historie* og *Munthes Fædrenelandshistorie* i

nederste; Ingerslevs Lærebog i Geographien efter Steins kleine Geographie für Gymnasien und Schulen; Estrups gamle Geographi; Bentziens danske Grammatik og Dahls Retskrivningslære; Molbechs danske Læsebog i nederste Cl.; Føgtmanns Lærebog i Religionen i de to överste Cl. og Balles i de to nederste; Herslebs större Bibelhistorie i de 3 överste Cl. og Sammes mindre i nederste; Falle-sens Mathematik og Hjeltens Plangeometri, 2den Udgave, 1838, i de överste Cl.; i nederste anvendes de mathe-matiske Timer til Övelser i practisk Regning.

Det er bekjendt at Disciplene i de lærde Skoler i Almindelighed selv maa forsyne sig med de fornödne Landkort. Da dette er en ikke ubetydelig Udgift for den Enkelte, har allerede i en Række af Aar den Indretning bestaaet her, at enhver Discipel, mod cengang for alle at betale 3 Rbd. ved sin Optagelse, bliver forsynet med Landkort af Skolen for hele sin Skoletid. Skolen eier nu foruden 3 större Kort, som hænge paa Væggene, en Samling af over 400 Kort klæbede paa Pap til Disciple-nes Brug, de fleste de större Weilandiske og anskaffede i det sidste Aar. Det staaer i Övrigt Enhver frit, selv at forsyne sig med Landkort, men naturligviis foretrække de Fleste at benytte Skolens Landkortsamling, der for en langt billigere Priis, end der gives for det allersletteste Atlas, forsyner dem bestandigt med nye og gode Land-kort.

Bibliotheket er blevet foröget saavel ved Kjöb som ved betydelige Gaver fra Forskjellige, hvoriblandt jeg især nævner Gaverne fra Hans Kongelige Höihed Prinds Christian Frederik af Molbechs Anthologi, Baggesens danske Værker, Öhlenschlägers Digterværker og Tragoe-dier, og den danske Udgave af Beckers Verdenshistorie; fra det Kongelige nordiske Oldskriftselskab af adskillige

Bind af de af Selskabet udgivne Sagaer foruden flere andre Skrifter; fra Directionen for Fondet ad usus publicos af forskjellige Böger, Korter og Kobberstik; fra Universitets- og Skoledirectionen deels af Programmer og Leilighedsskrifter, deels en betydelig Mængde større Skrifter. Foruden den normerede Sum til Bibliothekets Forøgelse, 40 Rbd., er endvidere ved forskjellige Leiligheder bevilget deels af Skolens Kasse, deels af den almindelige Skolefond, circa 250 Rbd. til Indkjøb paa afgangne Boghandler Brummers Auctioner, til Indbinding og til Anskaffelsen af adskillige større Værker og videnskabelige Apparater. Endvidere er bevilget 50 Rbd. for Doubletter, afleverede fra Bibliotheket til Directionen til Uddeling mellem andre Skoler, og ligeledes 50 Rbd. til et Moerskabsbibliothek for Disciplene. Da jeg nemlig havde Grund til at formode, at flere af Disciplene ønskede at kunne anvende nogle af deres Fritimer til Læsning af gode æsthetiske Værker, Reisebeskrivelser, historiske Skildringer, og andre for deres Alder passende Skrifter, men saadanne Böger her vare vanskelige at overkomme, søgte jeg at afhjælpe dette Savn ved at oprette for dem et Moerskabsbibliothek, som tog sin Begyndelse fra 1ste Januar d. A. Enhver Deeltagende betaler 1 Rbd. aarlig Contingent og erholder derfor 1 à 2 Böger tillaans hver Löverdag Eftermiddag. Valget staaer Enhver frit; de Yngre, som ikke forstaae at vælge, søger jeg efter bedste Indsigt at veilede i denne Henseende; og dersom en Discipel befindes at forsømme sine Lectier for at læse Moerskabsböger, har jeg forbeholdt mig Ret til at nægte ham videre Laan. Moerskabsbibliotheket er at betragte som en Underafdeling af Skolebibliotheket, og Bögerne ere dettes Eiendom. Det kan vel antages at være almindelig erkjendt, hvor vigtigt et Dannelsesmiddel i flere Henseender Læsningen af saadanne Skrifter er for de Unge; endnu en Bihensigt har jeg søgt at forbinde her-

med, at öve dem i de nyere Sprog, Tydsk og Fransk, og har derfor valgt Adskilligt af disse Sprogs Litteratur, hvilket som det synes læses med Interesse af de ældre Disciple. Paa nogle Faae nær ere alle Disciplene Deeltagere. I det jeg tilføier en Fortegnelse over de i Moerskabsbibliotheket indlemmede Skrifter, bemærker jeg at de med * betegnede Bøger ere saadanne, som allerede førend dette Bibliotheks Oprettelse forefandtes i Skolebibliotheket. Man vil lettelig indsee at Directionens extraordinaire Bidrag og Disciplenes Contingent ikke har været tilstrækkeligt til Indkjøbet af det Övrige, men en stor Deel er tilkommet dels fra Kjøbet ved Brummers Auctioner, dels fra Prinds Christians Gave.

- Andersen, O. T., 2 B., Kbh. 1836.
 — Improvisatoren, 2 B., Kbh. 1837.
 * — Digte, Kbh. 1833.
 * — Skyggebilleder, Kbh. 1831.
 D'Arlincourt, L'herbagere du Chatelet, Leipzig 1837.
 Baggesens danske Værker, 12 B., Kbh. 1827—32.
 Balzac, Le vicair des Ardennes, 2 vols, à Bruxelles 1836.
 — Le centenaire, 2 vols, à Bruxelles 1836.
 Bernhard, Noveller, 3 B., Kbh. 1836.
 — Lykkens Yndling, Kbh. 1838.
 Bulwer, Blomsterpiggen, 2 B., Kbh. 1835.
 — Cola Rienzi, der letzte Tribun, 2 B., Leipzig 1836.
 * Campe, Opdagelse af Amerika, 3 B., Kbh. 1813.
 * — Robinson, Kbh. 1814.
 * Cervantes, Don Quixote ved Schaldemose, 4 B., Kbh. 1829—31.
 * Cooks Reise omkring Jorden, Kbh. 1793.
 A. Dumas, Napoleon, Drame en 6 acts, 2 vols, Dessau 1831.
 * Evalds Skrifter, 4 B., Kbh. 1814—16.
 J. Fabricius, Oversættelse af Venerne, Kbh. 1837.
 — — Södskendebörnene, Kbh. 1837.
 — — Illusionerne, Kbh. 1837.
 Florian, oeuvres completes, 8 vols, Leipzig 1837.
 Grimms Æventyr, Kbh. 1821.
 Göthes Werke, 55 B., Stuttgart 1827—35.

- Göthe, Göz von Berlichingen, Leipzig 1836.
- * Grundtvig, Qvædlinger, Kbh. 1815.
- * Hasse, Peter Ziermann, Kbh. 1802.
- Hauch, Vilhelm Zabern, Kbh. 1834.
- * Hverdagshistoriens Forfatters Noveller, 3 B., Kbh. 1835.
- * — — Skuespil, Kbh. 1834.
- * — — To Noveller, Kbh. 1837.
- * Hertz, Lystspil, Kbh. 1832.
- * Hillerup, Italica, 2 B., Kbh. 1829.
- Holbergs Comodier, 7 B., Kbh. 1824—32.
- Peder Paars, Kbh. 1835.
- Niels Klim, Kbh. 1834.
- Werlauff, historiske Antegnelser ved Holbergs Lystspil, 1ste D., Kbh. 1838.
- * Holsts Digte, Kbh. 1833.
- * Ingemann, Valdemar den Store, Kbh. 1824.
- * — Erik Menved, 3 B., Kbh. 1828.
- * — Valdemar Seier, 3 B., Kbh. 1829.
- * — Kong Erik, 2 B., Kbh. 1833.
- * — Prinds Otto, 2 B., Kbh. 1835.
- * — Digte og Reiseminder, Kbh. 1832.
- * — Jerusalems Skomager, Kbh. 1833.
- * Krossing, Maigave, Kbh. 1837.
- Memoires de la Princesse de Lamballe, 2 vols., à Paris 1835.
- Magazin for Reisebeskrivelser, 4 B., Kbh. 1834—35.
- * Malling, Store og gode Handlinger, Kbh. 1834.
- * Marsk Stig, Tragoedic, Kbh. 1834.
- * Mignet, den franske Revolution, 2 B., Kbh. 1826—27.
- Molbechs Anthologi, 2 B., Kbh. 1830—32.
- * — Ditmarskerkrigen, Kbh. 1813.
- * — Erik Plougpenning, Kbh. 1821.
- * — Reise i Danmark, Kbh. 1815.
- * — Reise i Tydskland, 3 B., Kbh. 1821—22.
- * — Breve fra Sverrig, 3 B., Kbh. 1814—17.
- Molieres Meisterwerke, übersetzt von Alvensleben, Leipzig 1837.
- Ossians poems, by Macpherson, London 1819.
- * Paludan-Müller, Dandserinden, Kbh. 1834.
- Paris, ou le livre de cent et un, 12 vols, Francfurt 1831—33.
- * C. Pichler, Agathocles, 3 B., Kbh. 1820—21.

- *Poetisk Læsebog for Børn, Kbh. 1836.
- Riise, Bibliothek for Ungdommen, 7 B., Kbh. 1835—38.
- * — Historiske Skildringer, 5 B., Kbh. 1826—27.
- * — Historiske Blandinger, 2 B., Kbh. 1828.
- Ross, Entdeckungsreisen nach d. Nordpol, Leipzig 1836.
- Le Sage, Diable boiteux, 2 vols, à Paris 1819.
- Salchow, Numantias, ein Heldengedicht, 3 B., Hamb. 1819.
- Schillers Werke, 18 B., Tübingen 1822—26.
- *Sehorn, Tegninger af Hverdagslivet, Kbh. 1836.
- W. Scott, Skotlands ældre Historie, 3 B., Kbh. 1831.
- Skotlands nyere Historie, 2 B., Kbh. 1837—38.
- Schottische Lieder, Leipzig 1817.
- Der letzte Minstrel, Bremen 1820.
- Røde Robin, 2 B., Kbh. 1821.
- Ivanhoe, 3 B., Kbh. 1822.
- Montrose, Kbh. 1825.
- Sorte Dverg, Kbh. 1825.
- Stjernetyderen, 3 B., Kbh. 1823.
- Waverley, 2 B., Kbh. 1826.
- Kenilworth, 4 B., Kbh. 1824—25.
- Oventin Durward, 2 B., Kbh. 1825.
- Talismannen, 2 B., Kbh. 1826.
- Gamle Gravmand, Kbh. 1824.
- Oldgrandskeren, 3 B., Kbh. 1824.
- Bruden, 2 B., Kbh. 1823.
- Fængslet i Edingburg, 4 B., Kbh. 1822.
- Segur, histoire de Napoleon et de la grande armée, 2 vols, à Bruxelles 1837.
- Shakspeare, plays and poems, 3 vols, Leipzig 1833.
- Steffens, Novellen, 16 B., Breslau 1837.
- Thicles Folkesagn, 4 B., Kbh. 1819—23.
- Tegners Axel med Oversættelse af Boye, Kbh. 1837.
- Historisk Vademecum, Kbh. 1833.
- Washington Irwings Werke, 1—18 u. 20—47 in 15 Bden, Frkf.
a. Main 1826—32.
- Alfred de Vigny, Cinq-Mars, 2 vols, à Bruxelles 1834.
- *Kæmpeviserne ved Nyerup, 5 B., Kbh. 1812—14.
- *Viser fra Middelalderen ved Nyerup, 2 B., Kbh. 1821.
- *Wilster, Digte, Kbh. 1827.

- * Wilster, Digte, ny Samling, Kbh. 1831.
- * Chr. Winther, Digte, Kbh. 1832.
- * — — nogle Digte, Kbh. 1835.
- * Voltaire, Charles XII, aux Deux-Ponts 1792.
- * — — Pierre le grand, aux Deux-Ponts 1792.
- Öhlenschläger, Digterværker, 8 B., Kbh. 1835—37.
- Tragoedier, 9 B., Kbh. 1831—38.
- Tragoedier, 3 første B., Kbh. 1831—32.
- Nordens Guder, Kbh. 1837.

Foruden disse Böger er det egentlige Skolebibliothek siden min Embedstiltrædelse den 1ste Mai 1837 forøget med følgende Skrifter.

- Brzoska, Centralbibliothek der Pädagogik, Halle 1838, I, 1, 2, 3, 4, 5, 6.
- Selmer, akademiske Tidender, Fortsættelse, Kbh. 1838.
- Kjöbenhavns Universitets Aarvog for 1837, Kbh. 1838.
- Lectionscataloger for Kjöbenhavns Universitet og Sorøe Academie for 1837 og 1838.
- Maanedsskrift for Litteratur completeret, 19 B.
- Jenaische Litteraturzeitung für 1834—36 completeret, 42 Hefter. Samme for 1837, 2, 5, 10, 12; for 1838, 1, 3, 4, 5, 6.
- Blandinger fra Sorøe, 8de og 9de Hefte.
- Heeren, Geschichte der classischen Litteratur, Göttingen 1797—1801, 2 B.
- Meiners, Geschichte der Wissenschaften, Lemgo 1781—82, 2 B.
- Meusel, Geschichte d. Gelehrsamkeit, Leipz. 1799—1800, 3 B.
- Monboddo, von dem Ursprunge der Sprache, Riga 1784—85, 2 B.
- Adelung, Mithridates, Berlin 1812—17, 4 B.
- Nyerup og Rahbek, den danske Digtekunstns Historie, Kbhvn. 1800—8, 4 B.
- Bruckeri Historia Philosophiæ, Lips. 1742—67, 6 voll. 4.
- Cudworthii Systema intellectuale hujus universi, Jenæ 1733, II voll. Fol.
- Herder, älteste Urkunde des Menschengeschlechts, Riga 1774. 4.
- Ersch und Gruber, Allgemeine Encyclopædie, 1ste Section, 21—29 Th., 2te Section, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14 Th.; 3te Section, 1—9 Th., Leipzig 1830—37. 4.

- Rasks Afhandling, 3 B., Kbh. 1834—38.
- Bloch, Tanker om det lærde Skolevæsen, Roeskilde 1837.
- Clausen, Tale ved Immatriculationen efter Examen Artium 1837, Kbh. 1837.
- Grönlund, Program for 1837.
- Pölitz, die Erziehungswissenschaft, Leipzig 1806, 2 B.
- Suhr, Forholdet mellem Kirke og Skole, Kbh. 1837.
- Baylens philosophisches Wörterbuch, von L. H. Jacob, 2 Bde., Halle 1797.
- Dirchinck Holmfeldt, om den aandelige Sandhed, Kbh. 1827.
- Murhard, Handelens Theori og Politik, Kbh. 1834—35, 2 B.
- Philosophie nach mathematischer Anschauung, Wintherthur 1806.
- Dupin und Tscherning, Geometrie und Mechanik für Künstler, I, 1—8, Altona 1832—34.
- Gottschalk, Materialier til Hovedregning, Kbh. 1833.
- Hahn, La Croix's Geometrie, Berlin 1806.
- Kielsen, om de bestemte Ligninger, Kbh. 1837. 4.
- De la Cepedes Naturgeschichte d. Amphibien, Weimar 1800—2, 5 Bde.
- Epitome Entologiæ Fabricianæ, Lips. 1797.
- Gjersing, Anviisning til Landoeconomi, Kbh. 1829.
- A. W. Hauch, det physiske Cabinet, Kbh. 1836. 4.
- Jørgensen, om Tidens Udmaalning, Kbh. 1804. 4.
- Krøyer, naturhistorisk Tidsskr., I, 1—6; II, 1—3, Kbh. 1837—38.
— de danske Östersbanker, Kbh. 1837.
- Lyngby, Hydrophytologia Danica, Havn. 1819. 4.
- Schulze, Lehrbuch der Astronomie, Leipzig 1821.
- Schouw og Eschricht, Afbildninger af Dyr og Planter, 3die og 4de H., Kbh. 1837—38.
- Ursin, populær Astronomi, Kbh. 1838.
- Niebuhr, Beschreibung von Arabien, Copenh. 1772. 4.
- Volney, voyage en Syrie et en Egypte, à Paris 1792—98, 3 vols.
- Amtskortene, complete. Dito 32 Stykker.
- Et Par Glober.
- Danmark, historisk statistisk Erindringsblad.
- Lauritsön, Encomion regni Daniæ, Havn. 1654. 4.
- Mansa, 2 Kort over den nordostlige og nordvestlige Deel af Sjælland, Kbh. 1837.

- Nathanson, Danmarks National- og Statshuusholdning, Kbh. 1836.
 Petersen, Grundtegning af Kjöbenhavn.
 — Prospecter af Kjöbenhavn, 6 Blade.
 Sander, Nyerup og Lahde, Danmarks Kjöbsteder og Slotte, i
 Kobbere, 10 Hefter i 1 Bind. Tverfol.
 Scheel, Krigens Skueplads eller geographisk Beskrivelse over
 Danmark, Norge, Sverrig, Kbh. 1785. 4.
 Thaarup, den danske Stats Finantsstatistik, Kbh. 1836.
 Statistisk Tabelværk, 1ste Hefte, Kbh. 1835.
 Andersen, Middelalderens og den nyere Historie, Kbh. 1833, 2 B.
 Antiquitates Americanæ. Ed. Soc. Reg. Antiqu. Septentr., Havn.
 1837. Fol.
 Grönlands historiske Mindesmærker, udgivne af det Kongl. nor-
 diske Oldskriftselskab, Kbh. 1838, 2 B.
 Schlosser, universallhistor. Uebersicht der Geschichte der alten
 Welt, Frkf. a. M., 1826—32, 3 Th. in 8 Bden.
 Leo, Geschichte des Mittelalters, Halle 1830, 2 Bde.
 Raumer, Geschichte Europas seit d. 15ten Jahrhundert, Leipzig
 1832—38, 6 Bde.
 Beckers Weltgeschichte, Berlin 1828—29, 14 Bde.
 Beckers Verdenshistorie ved Riise, Kbh. 1822—29, 12 B.
 Bredow, Weltgeschichte in drei Tabellen, Altona 1821.
 Königsfeldt, genealogiske Tabeller over europæiske Fyrstehuse,
 Kbh. 1837. Tverfol.
 Kruses historischer Atlas, Halle 1834. Tverfol.
 Lamberti Annales rerum in Germania ann. 1039—77 gestarum.
 Ed. Krause, Halæ 1797.
 Macbeth af W. Scott, oversat af Berg, Nykjöbing 1837.
 Sleidanus de statu religionis sub Carolo V, Argent. 1655.
 Hegewisch, Geschichte Carls des Grossen, Hamburg 1791.
 — Geschichte der Deutschen von Conrad d. 1sten bis z.
 Tode Heinrichs d. 2ten, Hamb. 1781.
 — Ueber die griechischen Colonien seit Alexander dem
 Grossen, Altona 1811.
 Kortüm, Geschichte hellenischer Staatsverfassungen, Heidel-
 berg 1821.
 Finni Johannæi Hist. ecclesiast. Islandiæ, Havn. 1772—75, 3
 voll. 4.

- Langebeks *Scriptores rerum Danic.*, Havn. 1772—1834, 8 voll.
Folio.
- Pontoppidani *Marmora Danica*, Havn. 1739. Fol.
- Fornaldar Sögur Norðrlanda, Kbh. 1829—30, 3 B.
- Islendinga Sögur, Kbh. 1829—30, 2 B.
- Scripta Historica Islandorum*, 7 voll., Havn. 1828—36.
- Formanna Sögur, 12 B., Kbh. 1825—37.
- Oldnordiske Sagaer, 12 B., Kbh. 1826—37, completeret.
- Scheving, Forspiallslioth, Videyar Klaustri 1837.
- Speculum Regale*, ved H. Einersen, Sorøe 1768. 4.
- Tabeller til Suhms kritiske Hist. af Danmark, Kbh. 1779. Fol.
- Thorkelin, *Diplomatarium Arna - Magnæanum*, Havn. 1786, 2 voll. 4.
- Jahn, Danmark under Unionskongerne, Kbh. 1835. 4.
- Hegewisch, *Geschichte Schleswigs und Holsteins unter Christian IV.*
Kiel 1801.
- Examen Artium i 1837 ved Universitetet og Sorøe Academi. Fol.
- Blache om Aarhus Cathedralsskole, 1837.
- Thorup om Ribe Cathedralsskole, 1837.
- Giessing, Jubellærere, Kbh. 1779—86, 4 B. i 4te.
- Mülertz, om O. Worms Gravmonument, Horsens 1837.
- Hanck, Frederik d. 2den og O. Bagger, Odense 1837.
- Suhr, Tausens Levnet og nogle Prædikener, Ribe 1836.
- Dirchinek Holmfeldt, *Nordische Vorzeit und Mythen*, Istes und
2tes Heft, Kopenh. 1828—29.
- Hübertz, Skildring af Aarhus, 1837.
- Finn Magnussen, d. Iste Aug. og d. Iste Nov., Kbh. 1829.
- P. E. Müller, om Guldhornene, Kbh. 1806. 4.
- Outzen, *die Alterthümer Schleswigs und des Dannewerks*, Alt. 1828.
- Annaler for nordisk Oldkyndighed, Kbh. 1836—37.
- Ledetraad til nordisk Oldkyndighed, Kbh. 1836.
- Det Kongl. nordiske Oldskriftselskabs Aarsberetninger for 1833—36.
4 Hefter.
- Den tænkende Christen.
- H. M. Flemmer, Tale paa Reformationsfesten 1836, Kbh.
- N. L. Nissen, Tale paa Reformationsfesten 1836, Kbh. 4.
- Om Bibeloversættelser, Kbh. 1836. 4.
- Niemeyer, Reden, Halle 1791.
- Martensen, *de autonomia conscientie*, Havn. 1837.

- Fabricii Cod. Apocryphus N. Test., Hamb. 1719, 2 voll.
- Kalkar, exegetisk Haandbog, II, 1.
- Alcoranus Latine versus, opera Reinecii, Lips. 1721.
- Werliin, de laudibus Judæ, Gen. 49, 8—12. Havn. 1838.
- Kofod Ancher, Jydske Lov, Kbh. 1783. 4.
- Kolderup-Rosenvinge, Samling af Forordninger som vedkomme
Geistligheden, I, 1, 2, 3, 4; II, 1, 2, Kbh. 1837—38.
- Petersen, Dansk Medicinallovgivning, Kbh. 1833—36, 4 Hefter.
- Eschricht, de organis respirationi foetus mammalium inservientibus, Havn. 1837.
- Kobbere over udvortes Sygdomsformer, 74 Hefter. 4.
- Cervantes, la Tia fingida, Berlin 1818.
- Dahl, Sang til Prinds Christian Frederik, Kbh. 1837. 4.
— Sange til Skolefesten d. 19de Mai 1838. Kbh.
- Erasmi Roterodami Encomion Moria, Leidæ 1618.
- Friesch, Jierboeckjen foar 1829—31. To Licauwerd. 3 Hefter.
- Gebauer, Frederiksborg Stutteri. 4 Hefter.
- Raffaello Politi, carta dell' isola Maritaggio, Girgenti 1835.
- Schmidt, Frescomalerier fra Herculænum, Pompeii og Stabia, Kbh. Fol.
- Lahdes Elementarværk i Tegnekonsten, 13 Hefter.
- Voglers Musikskole, Kbh. 1800.
- H. Stephani Thesaurus linguæ Græcæ, Paris. 1831—35. Fol.
Fortsættelse.
- Flemmer, Auctarium Lex. Græci Schneid., Havn. 1837, 5te H.
- T. Badens Roma Danica med Tillæg, Kbh. 1835—37.
- B. Borgen, Prøve af lat. Skolegrammatik, Kbh. 1837.
- Madvig, de locis quibusdam Latinæ Gramm., Havn. 1837. 4.
- I. C. F. Bähr, Geschichte d. röm. Litteratur, Carlsruhe 1832.
- Bocckh, Corpus inscriptionum Græcarum, Berol. 1828—35, I, 1,
2, 3; II, 1, 2. Fol.
- Bründsted, die Bronzen von Siris, Copenh. 1837. 4.
- Bangs Romerret, Kbh. 1833.
- Creuzer, Meltemata, Lips. 1817.
- Ernesti, opuscula oratorio-philologica, Lips. 1794.
— Lexicon Technologiæ Latinorum Rhetoricæ, Lips. 1797.
— Opuscula varii argumenti, Lips. 1794.
- Henrichsen, om Grækernes politiske Vers, Kbh. 1838. 4.
- Hermann, über die Cäsur im Trimeter, Berlin 1817.

- Heyne, antiquarische Aufsätze, Leipzig 1778.
 Hottingeri opuscula philologica, critica, hermeneutica, Lips. 1817.
 Madvig, de Tribunis ærariis, Havn. 1838. 4.
 Rask, om den ægyptiske Tidsrægning, Kbh. 1827.
 Ruhnkenii opuscula, Lugd. Bat. 1807.
 Spitzner, de versu Græcorum heroico, Lips. 1816.
 Valckenaerii opuscula, Lips. 1808.
 Wytttenbach, miscell. doct., Amstelod. 1809.
 Wilsters Oversættelse af Odysseen, Kbh. 1837. 2 Delc.
 S. Egilsens Overs. paa Isländsk af Odysseen, 9—12 Bog. 1838.
 Apollonii Sophistæ Lexicon Homericum, ed. Villoison, Paris. 1773.
 2 voll. 4.
 Ilgen, carmina convivalia Græcorum, Jenæ 1808.
 Æschinis operâ, ed. Bremius, Turici 1823—24, 2 voll.
 Demosthenis opera, ed. Reiske et Schäfer, Londini 1822—27;
 9 voll.
 Plutarchi Demosthenes et Cicero, ed. Frotzcher, Lips. 1829.
 Flavii Josephi operâ, Coloniae 1691. Fol.
 P. Gassendi de Epicuri Philosophia, Lugd. 1649. Fol.
 Delectus epigrammatum Græcorum, ed. Jacobs, Gothæ 1826.
 Tryphiodori ἀλωσις Ἰάτου, ed. Wernicke, Lips. 1819.
 Photii Lexicon, ed. R. Porsonus, Lips. 1823. 2 voll.
 Annales Mich. Glycæ per I. Leunclavium, Basil. 1572.
 Wesenberg, Observ. in Cic. or. pro Sestio, Viburgi 1836.
 O. Worm, Overs. af Tacitus's Agricola, Kbh. 1838. 16.
 Selectæ fabulæ ex Ovid. Metamorph., Paris. 1807. 20 Expl.
 Claudiani carmina, Biponti 1784.
 Müller og Guldberg, tydsk-dansk Lexicon, 3 B., Kiel 1808—10.
 Mozius Dictionnaire, Stuttgart 1823—28, 4 vols. 4.
 Rask, Singalesisk Sproglære, Kolombo 1821.

Samtlige Skoleværelser, som hidtil vare malede med Limfarve, ere nu blevne malede med Oliefarve, og Tagrender af Zink lagte omkring hele Hovedbygningens Tag. Ligeledes ere adskillige andre mindre Reparationer og Forbedringer ved Bygningerne udførte. Erlandsens Grund, som blev omtalt i forrige Aars Efterretninger p. 22, er taget i Besiddelse og indhegnet, saa at Gymnastikpladsen

nu udgjör Noget over 2000 □ Al. Adskillige nye gymnastiske Apparater ere anskaffede.

Den 19de November f. A. behagede det Hans Kgl. Höihed Prinds Christian Frederik under Sit Ophold her i Byen at tage Skolen i naadigst Öiesyn. Höistsamme blev modtaget med en kort Velkomsttale af Skolens Rector, og efterstaaende af Overlærer Dahl forfattede og af Disciplene trestemmigt afsungne Sang.

*Fra de fjerne Seklers mörke Alder
Frem til Lys det Svundnes Billed kalder
Saga ved sin Fakkels Glands.
Og hvor hist i Fremtids Morgenröde
Kraftig Daad i Hjerterne skal glöde,
Vinker og fra hendes Haand en Krands.*

*Og i Sagalysets vide Bue
See vi Kongeordets Sandhed lue:
"Gudsfrygt skjærmer Drot og Land."
Om Eusebia i tette Klynger
Trygt de blide Musers Chor sig slynger,
Jubler: "Gudsfrygt skjærmer Drot og Land."*

*Froe de virke i foreente Rige;
Fra det fælles Alter Flammer stige,
Spredde Lysets varme Bliv.
Dybt i Barnesjelen Funken lægges;
Snart til ædel Lue frem den vækkes,
Kalder Daad og Held om sig til Liv.*

*Og hvor Drottens Blik om Altret freded',
Hvor i Thronens Ly sig Flammen spreded':
Dobbelt Fylde Lyset fik.
Derfor Mindets Röst fra svundne Dage
Skal som Fremtidsvarsel fro gjentage
Jublen lydt: "Hil Drottens lyse Blik!"*

Hans Kongelige Høihed henvendte derefter nogle Ord til Lærerne og Disciplene og lod sig disse forestille, hver i deres respective Classer, og besaae Indretningen af Skolelocalet, Gymnastikhuset, Bibliotheket og Rectorboligen, hvilket Høiøstamme fandt meget skjönt og hensigtsmæssigt indrettet.

Den 19de Mai d. A. blev Skolens Rector indsat i sit Embede af hans Høiærværdighed Biskop J. P. Mynster ved efterstaaende Tale, som Forfatteren paa min Anmodning har havt den Bevaagenhed at meddele mig til disse Blade.

“Det er tvende Aar siden, ærede Forsamling! at vi indviede denne Bygning til et Sæde for den videnskabelige Forberedelse, der er saa aldeles fornøden for dem, der i Tiden skulle være dygtige Tienere for Kirken og Staten, og som derfor har de meest velgjørende Virkninger for hele Folket. I det vi atter høitideligen forsamles i disse Læresale, føle vi det paany, hvilket Pant paa Omhu der er givet denne Skole i den Bygning, hvis Skønhed og Hensigtsmæssighed strax indbyder og opmuntrer. Men hvor godt og nødvendigt det endog er, at Bygningen staaer der, saa beroer dog Alt paa den Aand, der lever inden dens Mure, og den kan ingen Gavnildhed skienke, ingen Omhu udenfra frembringe og bevare, den fremkommer kun ved en Samvirkning mellem Lærere og Disciple.

Imidlertid er der dog saare Meget, hvori kierlige og forstandige Forældre see op til den Bestyrelse, i hvis Hænder Ledningen af en Skoles Anliggender er betroet, men i Intet mere end i Valget af de Lærere, der skulle føre de Unge frem paa den Vei, der er dem bestemt, Videnskabernes vanskelige, men hæderlige Vei. Hvor

vigtigt Lærer-Embedet ansees, derom vidner endog allerede den Vedtægt, at de beskikkede Lærere paa en høitidelig Maade indføres i deres Embede, og at i Særdeleshed Udnævnelsen af en Skoles første Lærer og Styrer fremkalder en Høitid, der pleier at finde almindelig Deeltagelse i den hele Omkreds, som glæder sig ved Skolens Besiddelse.

Det er en saadan Høitid, der i Dag samler os. Vel kan det herved ikke være vor Hensigt, enten at ville anbefale en Mand, der fra sin Ungdom af, og i enhver Stilling, hvori han hidtil har virket, hæderligen har udmærket sig, eller først nu at ville indføre ham i et Embede, som han allerede i længere Tid har forestaaet, hvori han allerede har viist saavel Evne som Villie til at hæve den ham betroede Skole til en fortrinlig Rang blandt Landets Lærestalter, og allerede har erhvervet den Agtelse og Tillid, der med saa megen Ret tilkommer ham.

Vi have altsaa i Dag egentlig kun det Hverv at bringe Hædersmanden en Hilsen og Lykönskuing fra alle dem, der glæde sig ved denne Skoles Flor, hvilken det vil være hans Hierte ligesaa kiert at modtage, som det er vort at bringe. Men derfor er denne Høitid ingenlunde overflødig, thi det er saare gavnligt, det er styrkende og opvækkende, at der fra Tiid til Tiid ere Høitidsdage, paa hvilke vi paany giøre os det ret tydeligt og levende, hvilket det Maal er, hvorhen vi stræbe, og hvilken den Vei, ad hvilken vi kunne haabe at naae det, paa hvilke vi kunne glæde os over Det, som allerede er udrettet, og fatte nyt Mod til Det, som endnu skal udrettes.

Enhver Skole har den Bestemmelse, at deri Kundskaber skulle erhverves; i en lærd, en til Videnskabelighed indviet Skole, maac Kundskaber bibringes i et større Omfang, og da kun Den, der søger, kan finde, kun Den, der stræber, kan naae, saa er Fliid, Læreres og Lærlingers anstrengede Fliid saa fornøden, at vi ikke be-

høve omstændeligen at fremsætte Fordringen herom. Dersom der i andre Stillinger ere de, som mene sig det tilladt at hendrage deres ubæderlige Liv i dorsk Örkeslöshed, eller uden andet Arbeide end det, hvortil Öieblikkets legemlige Trang driver, da kan dette aldrig finde Sted hos Videnskabernes Dyrkere. Og at den Flid, som her udkræves, tillige maa være en saadan, hvorved en strengere og grundigere Tænksomhed vækkes og næres, dette er atter saa indlysende, at der ikke kan være Tale om videnskabelig Dannelse, hvor Tænkeevnen ikke saaledes skærpes. Saalidet som Videnskabsmanden forud kan være i Besiddelse af alle de Kundskaber, som maatte udkræves paa hvilket som helst Sted han kan blive kaldet til at virke, saameget fordres det af ham, at hans tidlige Dannelse skal have sat ham istand til at kunne erhverve de Kundskaber, han, hvor hans Tieneste siden forlanges, maatte behøve, istand til at trænge dybere ind i en Sag, og udvikle den klarere og nøiagtigere, end de, paa hvis Forberedelse mindre Omhu er anvendt, og af hvilke derfor Mindre kan fordres. Alt dette forudsætte vi som afgjort, og vende os derfor hellere til andre Betragtninger.

Der giøres vel med Rette Forskiel mellem en blot Skole og en Opdragelsesanstalt, det er en saadan, til hvis Omhu de Unge i alle Henseender betroes, som næsten ganske overtager Forældres Rettigheder og Pligter. Imidlertid vil dog Ingen negte, at Barnet ogsaa modtager Opdragelse i Skolen, og at, saalidet som denne kan forskaffe Barnet Alt hvad det fædrene Huus bør give, saameget som Skolen behøver Bistand fra dette, dersom den skal opnaae sin Hensigt, saa trænge igien Fædre og Mødre til Skolens Bistand, de forvente, at Skolen skal virke paa Mere end paa Börnenes Forstand, at Alt hvad vi indbefatte under det skionne Navn af Humanitet, Alt hvad der hører til den uddannede Menneskelighed. i den videnskabelige Skole skal finde Næring, og derfra udbrede

sine velgiørende Virkninger ogsaa over de huuslige Kredse. Til at opfylde Sædelighedens almindelige Fordringer er ethvert Menneske forpligtet; men af Den, hvem Mere er givet, skal og fordres Mere, derfor fordre vi af Videnskabernes Dyrker en høiere Sædelighed, saa at saavel al Raahed bortfiernes fra hans Liv, som at alt Ædelt og Skiönt mere og mere finder Indgang deri.

Men af Alt hvad her kunde være at omtale, indskrænke vi os nu blot til een Sætning, nemlig denne: *hvor vigtigt det er, at Underviisning og Opdragelse tidligen indprenter i de Unges Hierter Ærefrygt for det, som fortjener at æres.*

Det er let at vise, at Udviklingen af det Sædelig-Gode i Menneskets Liv begynder fra en Ærefrygt. Der er en naturlig Udvikling, som Mennesket har tilfælles med Alt hvad der voxer paa Jorden, men hvorved han, just fordi den kun beroer derpaa, at Naturens Kræfter, ham ubevidst, røre sig i ham, ingen Fortieneste eller Hæderlighed kan vinde. Menneskets Legeme voxer uden at han veed det, ligesom Træet groer i Skoven, ligesom Dyret efterhaanden vorder stort og stærkt; han behøver blot at modtage de Næringsmidler, som Naturen tilbyder, og som en naturlig Trang driver ham til at tilegne sig, da udvikle Lemmerne sig efterhaanden til den Kraft og Skiönhed, som de efter deres eiendommelige Anlæg kunne modtage. Der er ogsaa en aandelig Udvikling, som foregaaer af sig selv, uden at Mennesket ret med Bevidsthed tager Deel deri. Efterhaanden som Barnet kommer i Berøring med andre Mennesker og med Tingene omkring sig, nødes det til at anvende Eftertanke, til at agte paa Andres Meddelelse, og at søge Midler for at kunne meddele sig til Andre. Saaledes voxer efterhaanden hvad vi kalde det indvortes Menneske, saaledes udvikles efterhaanden det aandelige Liv, vistnok i høist forskiellig Grad, efter de forskiellige Anlæg og Omstændigheder, men dog saaledes,

at vi vilde beundre hvad der modnes i ethvert Menneske, dersom vi ikke saae det hver Dag, og dersom vi ikke ofte saae det Fortrinligere.

Men just fordi dette skeer efter Naturens Nödvendighed, staaer det kun i fiernere Forbindelse med det Sædelige, som ikke henhörer til Nödvendighedens, men til Frihedens Rige. Og agte vi paa Det, der saaledes af den blotte Natur udvikles i Mennesket, da er det langt fra, at vi ubetinget kunde give dette Navn af det Gode. Tvertimod, dersom der ikke var Noget, hvorved denne blot naturlige Udvikling blev indskrænket, da vilde Menneskets Selv, hans Egen nytte og Egenkierlighed, saaledes giøre sig giældende, at det Sædelig-Gode ikke vilde komme til Udvikling. Thi er det ikke Mennesket naturligt, i den legemlige Verden at ville tilegne sig Alt hvad der kan skaffe ham Nydelse, og i det aandelige Samliv at fordre Herredömmet for sin Mening og sin Villie? Men da Enhver, i den Tilstand, som vi nu maae kalde den naturlige, skiönt ingenlunde den oprindelige, vil og giör det Samme, saa maatte derved fremstaae en Krig af Alle mod Alle, et Forhold, hvori Enhver søgte at rive til sig, hvor blot den Stærkeres saakaldte Ret kunde giælde, hvori Enhver, saavel i Stoffets som i Tankernes Rige, vilde søge at bemægtige sig Alt hvad Overlegenhed af legemlige eller aandelige Kræfter tillod ham at fravryste de Andre, med andre Ord, en Tilstand vilde fremkomme, hvori ingen almindelig Lov giældte, men Enhver gjorde hvad ham syntes og hvad han formaae.

En saadan Tilstand kan nu, Gud være lovet, ikke mere indtræde i vore Samfund — det maatte da være i Öieblikke, hvori det vilde Oprör forsögte at bryde alle Skranker; men altfor fast ere disse Skranker satte, til at de ganske kunde nedtrædes, altfor almindeligen er deres Gavnlighed erkjendt, til at de ikke snart igien skulde opreises, altfor mægtigt er det Gode blevet i de christelige

Folkeslags Samliv, til at det nogensinde ganske skulde kunne foragtes. Og saaledes vil det Onde, vil Vold og Uret, Egennytte og Hovmod stedse paa mange Maader, fra mange Sider føle sig tvunget og bundet. Men denne Tvang, som kommer udenfra, den Magt, som borgerlige Love eller selskabelige Vedtægter udøve, er end ikke i Slægtskab med sand Sædelighed, thi dennes Herredømme udgaaer indvortes fra. Men hvad er det da, hvori det Herredømme, som udgaaer fra Friheden selv, og som dog begrænder Friheden, er grundet? hvad er det, som indvortes fra tvinger det Slette i Menneskets Natur, som indskrænker Egenkierligheden, behersker Lidenskaberne, som paa den anden Side vækker og styrker de ædlere Drivter, uden Ærefrygt? Thi først naar der er Noget, som Mennesket ret i sit Inderste saaledes ærer, at han ikke tør formaste sig derimod, som er ham helligt, hvorom han erkiender, at det ikke er grundet i hans vilkaarlige Godtbefindende, saa han turde forsøge paa at opheve eller forandre det, at der altsaa er sat ham en Grændse, som han ikke med Handling, end ikke med Tanke eller Begiering, tør overtræde, at der paa den anden Side er en Tilskyndelse, som han ikke tør foragte: først da vil det Gode virkelig kunne udvikle sig i hans Liv.

Men hvor klart dette endog synes, saa er det dog ingenlunde ufornödent at minde derom, og mindst i den nærværende Tiid. Neppe har der været nogen Tiid, som har tildeelt Forstanden større Priis, end den nærværende, og naar vi i en Tiid, som ikke ligger langt tilbage, hørte "Moralitetens" Navn gienlyde alle vegne, saa synes alle Tunger nu kun at forkynde "Intelligentsens" Priis; og hvo vilde ikke gierne istemme den? Men saa væsentlig og ypperlig endog Forstandens Tieneste er, saa vist som den dygtige Forstand omsider vil naae til den rette Erkiendelse, saa gaer dog dens Vei giennem Tvivl, dens

Lyst er at modsige og nedbryde, derefter at opføre nye Tankebygninger, som da atter kunne give Anledning til nye Angreb og nye Forsvar. Og naar da med denne Forstandens eensidige Ophøielse saa Meget forener sig af Det, hvorom vi sagde, at det fremkommer ved Menneskets naturlige Udvikling, paa den ene Side Sandseligheden, som anseer de saakaldte materielle Interesser som de allervigtigste, og i Grunden synes at mene, at alle Menneskeandens ypperste Evner og alle Menneskesamfundets skiønneste Indretninger ingen anden Bestemmelse have end den, at skaffe Sandseligheden rigeligere og mere forfinet Nydelse, paa den anden Side Egenkierligheden, Selvraadigheden, Hovmodet, som kun vil giøre sig selv giældende, da ytrer alt dette sig i en Tilböielighed til at kuldkaste og forvirre; i den mere og mere almindelige, og dog saa daarlige og skadelige Formening, at alle forbigangne Slægter kun vandrede i Mørke, og at først den nærværende Tiid var bestemt til at see Lys, og i dets Skin at begynde Alt igien forfra; i den stedse tiltagende Uvillie til at anerkende og agte; i den spidsfindige Kløgt, som søger at fornedre enhver Gienstand, indtil den kan finde Noget at udsætte og bebreide; og i alt det Övrige, som vi ikke ville anvende disse Öieblikke til at skildre og beuævne. Vistnok er det aldeles tilbørligt, at ethvert falsk Skin adspredes, at Det, der vil tilægge sig en ufortient Roes, blottes i sin Nögenhed. Men aldrig kan dette tiene til et Folks Vel, at Fortienesten savner sine Krands, at det Ophøiede nedværdiges, at det Hæderlige besudles; det kan ikke tiene til at forædle den Enkeltes Tænkemaade, naar det er ham en trykkende Følelse at skulle paaskiönne, ære, beundre, og han paa enhver Maade søger at undgaae den. Jo mere derfor Tidsaauden arbejder imod den Ærefrygt, hvorom vi have søgt at vise, at Udviklingen af alt Godt begynder derfra, desto mere skal Opdragelsen søge at vække og

befæste den, desto mere skulle i Særdeleshed de Unge, som i Tiden skulle giøre Fordring paa, ved Indsigt og Dannelse, ved en over Mængdens lave Digten og Tragten ophöiet Tænkemaade, at indtage en fortrinligere Plads i Samfundet, tidligen vænnes til, som at indrömme Enhver, hvad der tilkommer ham, saaledes at give dem Ære, hvem Ære skyldes; tidligen anføres til at betræde den sande Hæderligheds Vei ved först at erkiende og paaskiönne det Gode og Priselige, som Andre udrettede, for da selv i Tiden at kunne bidrage til at foröge dettes Sum.

Det Sædelig-Gode i Menneskets Liv, sagde vi, begynder fra en Ærefrygt. Bestemtere siger et gammelt ærværdigt Ord, at *Herrens Frygt* er Viisdoms Begyndelse; vi ville ogsaa her sige det, at 'den levende Bevidsthed af Gud er Begyndelsen, som til al dybere Kundskab, saaledes til Kundskabens velgiörende Anvendelse i Livet. Thi ved den Herrens Frygt, hvorfra al Viisdom gaaer ud, vil dog Ingen tænke sig en Angestens Frygt, som naar Slaven skielver ved sin Herres Nærhed, men just den dybe Ærefrygt, som giennemtrænger ethvert fromt Menneske, naar han hæver sin Siel til Livets Kilde, til den Evige og Hellige. Hvilke Fölelser af Taknemmelighed og Kierlighed, der end tillige bevæge sig i den Frommes Bryst, da er dog, hvis vi maae udtrykke os saa, Fromhedens egentlige Bestanddeel stedse Fölelsen af Ærefrygt for Den, der er uendelig ophöiet over os, hvis Herredömme vi ikke kunne, og vi ikke tör afkaste. Dersom det er Fromhed at bære de tilskikkede Skiebner med Hengivenhed og Mod, hvo er da istand dertil uden Den, som ærer den evige Viisdoms Raad, ogsaa da, naar hans Tanker ikke forstaae det, naar hans Önsker op-røre sig derimod? Dersom det er Fromhed, villig og ufortröden at följe Pligtens Stemme, i det Aabenbare og i det Skiulte, uden Hensyn til Lönnen, og selv naar

denne udebliver: hvo gjør da dette uden Den, som bøler sig for en Villie, der er uendelig ophøiet over hans egen, over alle Menneskers vaklende Villie, som ærer en Lov, hvilken alle menneskelige Love skulle søge at udtrykke og at føre ind i Livet, hvilken alle menneskelige Handlinger skulle stræbe at fyldestgiøre?

Ære for Gud i det Høieste: dette er ligesom den Grundtone, der skal giennemklinge Livet, og kun hvor denne stedse høres giennem alle andre Toners Sammenslyngning, hvad enten Livet bevæges i stærke Storme, eller det rinder hen som den sagte rislende Bæk, kun der samle alle Røster sig i een Harmonie; hvor hiin Grundtone forsvinder, der vil al Anstrengelse og al Kunst forgieves søge at dæmpe den skurrende Mislyd. Men hvor mærkeligt er det, at den Følelse, som Alle kalde den fromme, og som fremkommer ved den levende Bevidsthed om det høieste Væsen, almindelig erkjendes som nærbeslægtet med en Følelse, der ogsaa skyldes Mennesker, at Ærefrygt for Gud og Ærbødighed mod Mennesker forene sig i den samme Pietet, eller i vort Sprog Fromhed, uden hvilken Livet vilde tabe sin Holdning og sit Sammenhæng. Noget af sin Magt, af sin Herlighed har den Høieste ogsaa overdraget paa Mennesker, og dermed givet dem Ret til at kræve Ære af hverandre. I den hellige Lov, der fra Sinai har udbredt sig over alle Jordens Riger, er det første Bud, der følger paa dem, der indskærpe Tilbedelsen for den Evige, det første Bud for Menneskenes Samliv, det, som vil indprente Ærbødigheden i det barnlige Hierte, saasomt det bliver sig sine egne Følelser bevidst: ær din Fader og din Moder. Til dette Buds Opfyldelse knyttedes alle Velsignelser for det hele Folk: da vil det gaae dig vel, og du vil leve længe i det Land, Gud har beskikket dig til Bolig. Og at ogsaa for den Enkelte de skiønneste Velsignelser ere knyttede dertil, derom vidner den daglige Erfaring; hvo der

gaaer ud fra det fædrene Huus med et Hierte, hvori Ærbødigheden tidligen var indprentet, vil ogsaa siden ære hvad der skal æres; han vil tage med sig kiere Erindringer, som aldrig udslettes, der vil være en Røst fra Barndommen tilbage i hans Inderste, som endnu for Manden vil være paamindende og advarende; hvo der sönderrev det förste og nærmeste Baand, hvo der tidligen lod Trods eller Ligegyldighed fæste Rod i sit Sind, vil dermed ogsaa tidligen have vænnet sig til at afkaste Orden og Tugt, og den Ære, han selv negtede, vil han for sin egen Deel hverken fortjene eller erholde. Noget at deres Ret overdrage atter Forældre til Lærere; og vi behöve vel ikke först at vise, at Underviisningen ikke kan finde Indgang, hvor Selvklogskaben anseer den som overflödig, eller mener bedre at kiende baade Maalet og de Veie, som före dertil; at Læreren ikke kan gavne Den, som ikke vil betroc sig til ham, som ikke vil ære Kundskab og Erfaring, ikke vil modtage Veiledning og Formaning.

Vel höre vi ofte en Selvstændighed anprise, der synes at skulle bestaae deri, at Enhver følger sit eget Sind, antager sin egen Mening, forfegter denne til det Yderste, uden at vige enten for Anseelse eller for Grunde, og en saadan Selvstændighed har vistnok Intet tilfælles med Ærbødigheden. Men saavist som det er en skiön Sag, at Manden er selvstændig, saa han, uden at bevæges enten af Enkeltes eller af Mængdens vilkaarlige og öieblikkelige Domme, følger sin velgrundede Overbeviisning: saavist skal Ungdommen först modues til Selvstændighed, för den kan besidde den; thi hvorledes skulde den Alder, som jo dog maa erkende, at den endnu först skal vinde Indsigt og Erfaring, være skikket til at tiltage sig den afgjörende Dom, eller med Foragt kunne overhöre deres Raad, kunne forsmaa deres Veiledning, som have gaaet den Vei, hvilken Hine först skulle vandre, som have lært,

hvad Hine først skulle lære? Og hvo modnedes til virkelig ædel og hæderlig Selvstændighed, uden Den, som hørte, før han taledede, som prøvede, før han valgte? Vi fordre ingenlunde, at de Yngre stedse skulle vedblive blindt at følge de Ældre; vi vide, at den Skægt, som nu er, vil efterlade den følgende Meget at udrette og forandre; og derfor søge vi i Særdeleshed at danne dem, der med videnskabelig Indsigt skulle tage en fortrinligere Andeel i de paafølgende Tiders Stræben, til den Selvtæksomhed, som, uden at blendes af Fordomme, søger at bané sig en egen Vei til Sandhedens Erkiendelse. Men dersom det er en Fordom at antage, hvad der blev overantvordet fra de forrige Tider, uden Prøvelse, at ansee enhver Indretning, som den nu bestaaer, for uforbedrelig, og derfor kun at ville følge den eengang slagne Vei, som vistnok ogsaa er den mageligste at vandre: er det da mindre en Fordom, hvad vi nys omtalte, at forsmaa Frugterne af de forrige Tiders Grandskning og Erfaring, og indbilde sig, at Alt skal være bedre, blot fordi det er nyt? Og hvo kan vinde en fast og velgrundet Overbeviisning, uden Den, som først har følt den Ærbødighed, der opfordrede ham til at agte Andres Stemme, der forpligtede ham til at overveie hvad de anbefale ham, som derfor kunde tilegne sig det Sande, Gode og Gavnlige, der allerede er bragt tilveie, og da paa denne Grundvold kunde stræbe at bygge videre?

Vende vi atter Tanken fra det Almindelige til Det, der i disse Öieblikke er os nærmest, hvor finde vi da en blomstrende Skole, uden der, hvor Discipelen med Agtelse og Ærbødighed modtager Lærereus Underviisning og Veiledning, hvor han alvorligen søger at tilegne sig den, og nytter og forskiønner sine Læreaar, i det han letter Læreren hans Embedes Möie? Hvor sees gode Frugter af den tidlige Forberedelse, uden der, hvor de, som udgik derfra, siden bevare og gjerne fornye Erin-

dringen derom, hvor Den, der siden vandt den rette Selvstændighed i Livet, endnu med Ærbødighed tænker tilbage paa den tidlige Anviisning, endnu med Erkiendtlighed ærer sine Læreres Minde, derved glæder og lønner dem, medens de endnu ere tilstede, og lægger Taknemmelighedens uvisnelige Krands paa deres Grave, naar deres Arbeide er til Ende?

Gienstanden for min Tale valgte jeg, fordi det efter de nærværende Tidens Vilkaar syntes gavuligt at paa-minde herom, men ingenlunde fordi jeg paa dette Sted fandt nogen særdeles Foranledning til at fremdrage just dette Æmne. Tvertimod er jeg forvisset om, at den Mand, for hvem denne Dag skulde være en Hædersdag, har fundet den Paaskiønnelse, hans Lærdom, Dygtighed og samvittighedsfulde Embedsførelse fortjener; at de Unge, som ere betroede til hans Omsorg, ville lette ham det skiønne og hæderlige, men ogsaa byrdefulde Embedes Möie, og skaffe sig selv de rigeste Frugter af hans Veiledning, ved at ofre ham den sønlige Ærbødighed og Hengivenhed, som tilkommer ham; og at Forældre og Alle, som tage nogen Andeel i denne Skoles Vel, ville redeligen understøtte hans Bestræbelser.

Men efterdi jeg nu første Gang, efterat han har tiltraadt dette Embede, er paa dette Sted, saa paaligger det mig' høitideligen at forkynde den Adkomst, ifølge hvilken han har indtaget sin Plads. Saaledes lyder altsaa det Kongelige Brev, ved hvilket han er beskikket.

(Bestallingen oplæstes.)

I Kraft af dette Kongelige Ord, og da den Mand, som derved udnævnes, allerede i sin tidligere Stilling ved hellig Forsikkring har forpligtet sig til at varetage en Rectors Embede med al Troskab efter de derom udgangne Anordninger: saa erklærer jeg, som En af denne Skoles lovlige tilforordnede Ephorer, Doctor Philosophiæ

Hr. Hans Morten Flemmer, Ridder af Dannebrogen, for en rettelig beskikket Rector for denne Kongelige lærde Skole, jeg overdrager ham alle dette Embedes Rettigheder og Pligter, overgiver til hans Ledning denne Skole, med alle dens Erindringer og Forhaabninger, betroer til hans Omsorg de Unge, som nu ere samlede i den, og som fremdeles skulle finde Adgang dertil, i Navn Gud Faders, Søns og Hellig Aands.

Og saaledes hilser jeg Dem nu, hæderværdige Mand! inden denne Skoles Mure, der herefter skulle omhegne Deres vigtigste Virksomhed, fra dette Sted, som De herefter skal beklæde. Ikke ny og uerfaren træder De herop; De kiender den Bane, der ligger for Dem, langt nøiere, end jeg kunde skildre den, og naar De nu i denne for Dem og for os Alle høitidelige Time skuer ud over den, da vil intet forfængeligt Haab daare Dem, som var den let at vandre; men heller ikke vil nogen mismodig Frygt nedtyngte Dem, som om Byrden var større end Lønningen, som om det redelige, trofaste Arbeide kunde være uden Frugt. De veed det allerede, at mangen Anstrengelse vil synes forgieves, mangt Sædekorn vil nedtrædes, eller falde paa den haarde Klippe; men De veed det ogsaa, at Sæden ikke udstrøes omsonst, at der er den Sæd, som falder i den gode Jord, og med rige Frugter vil trøste over Det, som ikke lønnede den anvendte Møie. Saa lidet som vi tør love, at enhver Siel vil være tilgængelig for den høiere Kundskab, som De vil søge at bibringe, at ethvert Hierte vil bevare Ærefrygt og Erkiendtlighed: saa sikkert love vi det dog, at der ville være de, som ville aabne deres Siele for den Dannelsens ædle Spire, som her nedlægges, som siden ville bevare og pleie den, og i hvilke den vil modnes til gode Frugter, Skolen og dens Lærere til Roes, Fædrelandet til Prydelse og Vinding; at der ville være de, som herfra i taknemmeligt Sind ville medtage Barndommens dyrebare Erindringer, som siden

stedse ville med Glæde tænke tilbage paa den fredelige Tiid, hvilken de her tilbragte med deres tidligste Venner, som giennem deres hele Liv ville komme den trofaste Omsorg ihu, som her modtog dem, her stedse omsluttede dem, som ville giemme deres Læreres Erindring der, hvor de kiereste uudsletteligste Minder hoo, med den levende Ærbödighed, den dybe Erkiendtlighed, der skyldes de Velgiörere, som skienkede os det Bedste, det Gode, som ikke er afhængigt af Tidernes Omskiiftning, hvorpaa det hele Livs sande Vel og sande Hæder er grundet. Saaledes er det skeet de Mænd, som för Dem indtoge denne Plads, og hvis Navne endnu leve i velsignet Ihukommelse, saaledes den ærværdige Mand, som var Deres nærmeste Forgænger, hvis Erindring hver Höitid i denne Skole fornyer, om hvis elskede Billede, der forskiönnere denne Sal, Krandsen nu vinder sit friske Löv for at betegne, at han ikke er forglemt, og ikke skal forglemmes. Men at dette rigeligen maa vederfares Dem, at leve fort i erkiendtlige Disciples Hierter og i deres Idrætter, dette er det Önske, vi bringe paa denne Höitidsdag, et Önske, der tillige stiger op som Bön til alt det Godes Giver.

Guds Naade, Varetægt og Velsignelse være over vor elskede Konge, at han endnu i mange Aar maa see Frugterne ogsaa af det Gode, som han faderligen forundte dette Sted, i det han ogsaa her med gavmild Haand udslettete Ödelæggelsens Spor, og lod Forstyrrelsen selv tiene til at fremkalde det Skiönnere og Bedre. Guds Beskiermelse og Velsignelse være over denne Skole, og over den By, der stedse har tallet og stedse vil tælle den blandt sine ypperste Klenodier. Hæder, Lykke og Velsignelse fra Gud være over den Mand, som i denne Skole har indtaget den vigtigste Plads. Hans Aar vorde mange og blide, hvert af dem smykket med ny Fortieneste, hvert Aar see nye lærvillige Disciple at samles om ham i talrig Kreds, hvert Aar udsende fra hans

Underviisning og Dannelse Fostersønner, som fremdeles ville vandre den Vei, de her betraadte, som modnes til gavnlig Tieneste for Fædrelandet, som ved deres Idræt maae forkynde deres Læreres Roes, og som bevare deres Erindring med Ærefrygt og Taknemmelighed!"

Herpaa svarede Skolens Rector med følgende Ord:

“Dersom jeg taler med Menneskers og Engles Tunge og ikke eier Kjærligheden, da er jeg et lydende Malm og en klingende Bjælde. Og dersom jeg kjender alt det Forborgne og haver al Lærdom, og ikke eier Kjærligheden, da er jeg et Intet.” Disse indholdsvære Ord, anvendelige i saamange Livets Forhold, blive dobbelt betydningsfulde i deres Anvendelse paa Skolen. De betegne det sidste Maal for al videnskabelig Stræben, det som først giver Lærdom og aandelig Dygtighed sit rette Værd, det som forebygger aandelig Hovmod og Indbildning; de antyde den Aand, hvoraf Lærer og Discipel maa være besjelet, for at deres gjensidige Forhold kan blive som det bør være, for at den Ene ikke skal misbruge sin Myndighed til Tyranni og den Anden af medfødt Frihedsdrift forledes til daarlig Trods, for at gjensidig Tillid og Hengivenhed kan fæste Rod i deres Hjerter, for at de Byrder og Besværligheder, de hver for sig have at bære, kunne blive lette, for at Sorgerne kunne blive faae og Glæderne mange. I mine kjære Disciple! glemmer aldrig at det er Kjærligheden der skal besjele Eder, Kjærligheden til Eders Pligter, Kjærligheden til Eders Lærere og Foresatte. Glemmer aldrig, at Forholdet mellem Lærer og Discipel er et faderligt og sønligt. I have ofte fra dette Sted hørt min Røst, hørt mangt et alvorligt, mangt et advarende, mangt et opmuntrende Ord. Det var en Faders Røst som talte, snart i en mildere, snart i en alvorligere Tone; men, ligesom intet Menneske kan have to Sjele, saaledes ei heller hans Tale. Ordene i sig

selv ere kun døde; Liv og Siel faae de fra den Talendes Hjerte, og en Faders Hjerte er Kjærlighed. Han opmuntrer og irettesætter, roser og straffer; men Alt fordi han elsker Barnet. Og skulde vel Barnet, naar det ikke er aldeles vanartet, kunne nægte sin strænge og dog kjærlige Fader sin Kjærlighed? Nei visselig ikke! Saaledes, faderligt og sønligt, skal vort gjensidige Forhold være. Og under denne Betingelse bliver den Tvang, som Skolen skal og maa paalægge Ungdommen, ikke et tungt Jernaag, der trykker Eder dybt ned i Sorger, men en let Rosenkjede, der hæver Eder til Glæder. Ja glæder Eder kun i Eders Ungdom, medens I svulme af Sundhed og Kraft, men glæder Eder saaledes, at I ikke maa angre det, naar Kinderne blive blege og Haaret graat! Glæder Eder ved Eders uskyldige Lege, thi det er godt at være Börn medens man er det; glæder Eder, naar Viisdommens Skatte oplades for Eder, thi det er dem som Tyvehaand ikke kan rane og Møl og Rust ikke fortære; glæder Eder over Verden, thi derfor har Gud skabt den saa skjön; glæder Eder over Blomstens Farvepragt, thi det er Gud som har givet den sin Klædning; glæder Eder under Skovens hvælvede Tag, thi det er den Almægtiges Höisal; glæder Eder over den klare, lyse Himmel, thi det er Guds Pensel som har malet den saa blaa; glæder Eder ogsaa naar Tordenen ruller og Lyuet knitrer, thi det er den Almægtiges Röst og den Eviges flammende Aande: men, glæder Eder ikke naar Fristeren banker paa Hjertets Dör, og lukker ham ikke op, thi da græde Englene. Glæder Eder saaledes, at I bestandig have det Maal for Öie, hvortil Skolen skal føre Eder. Skolen skal forberede og danne Eder for Livet, og Livet er Alvor: den der letsindig har spildt sin Ungdomstid, hvorfra skulde han faae Styrke til at bære de Byrder, han som Mand *skal* bære? Hvorfra skulde han samle Kraft til at udholde Livets Gjenvordigheder, til at opfylde

Pligter under Savn og Opoffrelser, til at lægge sig rolig ned til den sidste, lange Hvile?

Ligesom det er Kjærligheden som bringer det rette Forhold tilveie mellem Lærer og Discipel, saaledes er det ogsaa den Aand, hvoraf Lærerne i deres gjensidige Forhold maae være besjelede, for at kunne med Held arbejde sammen til Opnaaelsen af deres fælleds Maal. Læreembedet er fuldt af Möie og Besværligheder; kun Kjærligheden kan bære dem, kun den kan gjøre at vi i Enighed og Samdrægtighed arbejde frem til det samme Maal uden at trættes, kun den kan gjøre at den Sæd, vi udstrøe, ikke falder paa Klipper. Læreembedet er fuldt af Möie; men Kjærligheden gjør at det er fuldt af Glæde. Naar vi see Bænkene fyldes og opmærksomme Örer lytte til vor Tale, maae vi da ikke glæde os, hvis vi besjeles af Kjærlighed for vort ædle Kald? Maa ikke Enhver, som ikke er en Leiesvend, styrkes og glædes, naar Drengets aabne, klare Öie med Tillid stirrer ham ind i Sjelen? Maa ikke Modet og Kraften under trange Kaar, under legemlig Svaghed, under Savn og Opoffrelser holdes opreist ved Tanken om den Lön, som den brave Lærer erholder i sine Disciples Hengivenhed og Kjærlighed? Maa ikke Glæden være stor, naar han seer at det spæde Skud, han med Omhu og Kjærlighed har fredet og pleiet, udvikler sig til et skjönt og herligt Træ, der med Kraft kan staae imod Livets Storme og vidt udbrede sin velgjørende Skygge? For den Lærer, hvis Aand er Kjærlighed, kjender jeg kun een Sorg; og det er ikke trange Kaar, thi dem lærer Nöisombhed ham at bære; ikke Miskjendelse, thi derover hæver hans Bevidsthed ham; ikke vaagne Nætter ved Studerelampen, thi dette Arbeide er hans Glæde: men det er den Sorg, naar Ormen gnaver Roden af den Plante, som begyndte at udfolde sig saa herligt, saa at den nu visner og hentörres; det er den Sorg, naar Livets Storme oprykke med Rod det

unge Træ, som allerede lovede kostelig Frugt. Dette er en virkelig, en dyb Sorg; thi Træet havde sin Rod i hans Hjerte. Men Havens Herre skåner dog som oftest den omhyggelige og kjærlige Gartner for denne Sorg; han lader ham itide opdage og borttage Ormen, han lærer ham forud at sætte et Hegn om Haven, som holder de skarpe Storme borte og bryder deres Voldsomhed, saa at de gaae sporeløse hen over Træernes Hoved.

Saadanne ere Kjærlighedens Virkninger, disse de Glæder den skjenker den trofaste Arbejder, han være Discipel eller Lærer. Jeg önsker mig til Lykke, mine Herre Lærere, at jeg er sat i Forbindelse med Mænd, som føle denne Sandhed og i Gjærningen vise dens Virkninger. Den Enighed og Samdrægtighed og christelige Kjærlighed, hvormed De have arbeidet med mig, har baaret og bærer saa gode Frugter, at jeg maatte være mere end uskjön-som, hvis jeg ikke her og ved enhver Leilighed med Glæde bevidnede, hvormeget Skolen og jeg som dens Bestyrer skylder Dem, hvormegen Glæde for Fremtiden jeg haaber af vore forenede Bestræbelser.

I Anledning af Dagens Fest see vi i vor Midte en Mand, hvis høie Rang og Stilling er hans mindste Fortjeneste, en Mand, hvis kjærlige, christelige Aand Kirken og Skolen længe har kjendt. I tvende forskjellige Forhold*) har jeg arbeidet under Deres Höiærværdigheds Öine. Deres velvillige og hæderlige Ytringer om mit Arbeides Frugter ville i mit Hjerte efterlade Forestillingen om det Ideal, jeg skal stræbe at naae, det Ideal, hvorfor den ædle Bendtsen levede og döde. Deres Ord ville styrke mine Kræfter til Arbeidet, i det jeg veed, at den

*) Det er vel de fleste Læsere bekjendt at Biskop J. P. Mynter er Medlem af Skolens Ephorat, og at han, förend han blev Biskop, var Medlem af Directionen for Universitetet og de lærde Skoler.

Mands Öine med Velvillie vogte paa mig, hvis Bifald vilde være min störste Hæder, om han end i udvortes Stilling var Danmarks laveste geistlige Embedsmand, saaledes som han nu medrette er den höieste. Mit Æmne var lettere at finde end at udtömmie, naar jeg skulde tale for Deres Höiærværdighed: hvorom skulde jeg vel hellere tale end om den christelige Kjærligheds Aand, hvorpaa vi i Dem skue et lysende Exempel? Den algode Gud bevare Dem længe for Kirke og Skole, han bevare vor gode Konge, han bevare Land og Rige, han tage denne Skole i sin Varetægt og skjenke os sin Naade og Bistand, uden hvilken alt vort Arbeide er forgieves. Amen!"

För og efter Talerne bleve efterstaacende Sange, forfattede af Overlærer Dahl, trestemmig afsungne af Disciplenē:

*Det Lys, hvori Din Throne staaer,
O Gud! ei Stövets Blik formaæer
Med Kraft at gjennemskue;
Men fra dets Væld gaae Straaler ud,
Der vidne huldt, som Engles Bud,
Om Dig med stille Lue.
Held os! Held os!
For vort Öie
Sig det Höie
Aabenbarer:
Jord og Himmel om Dig svarer.*

*Ud folde Aandens Vinger sig,
Og overalt den möder Dig,
Hvor Flugten den mon bære.
Om Stövets Kryb den dvæler ved;
Om over Stjernen gaaer dens Fjed:
Den seer Din Magt, Din Ære.*

Fra Dig, fra Dig
Os i Livet
Lys er givet
Til at raade
Syner i det Skabtes Gaade.

Til Dig vor Aand med Andagt skal
Sig hæve, hvor i Templets Hal
Dit høie Ord forkyndes.
See ogsaa her Dit Tempel staae!
Til Dig og Barnets Veie gaae;
I Dig og her begyndes.
Amen! Amen!
Dig til Ære
Du os lære
Aandens Vinge
Mod Dit Lys med Kraft at svinge!

Livets Egne vidt sig brede,
Vinke frygig Ynglings Mod.
Vildt dog Veiene sig sprede;
Baner blandes for hans Fod.
Som usikkert er hans Fjed,
Svagt end er hans Hjertes Meed,
Endnu Maalet i det Fjerne
Ham en uklar Ledestjerne.

Held Ham, hvem med Faderöie
Hyrden tro ved Siden gaaer,
Som ham til det Gode böie
Kan i Livets unge Vaar!

*Held Ham, hvem den Hyrde god
Tegner Banen for hans Fod!
Den for alle Livets Dage
Staaer med rige Spor tilbage.*

*Du, som fra Dit høie Rige
Hörer Dem, der til Dig tye!
Til Dig vore Bønner stige
Her i ædle Minders Ly:
Rig Velsignelse udspred
Om vor elskte Leders Fjed!
Og en takfuld Læringskare
Tro Hans Idræts Frugt bevare!*

Den offentlige Examen

i Frederiksborg lærde Skole

for Aaret 1838

foretages i følgende Orden.

Mandagen den 24de September.

Formiddag.	Eftermiddag.
De to øverste Cl. lat. Stil og Ver- sion.	De to øverste Cl. dansk Stil.
II Cl. Latin og Fransk.	I Cl. Historie og Geographi.
I Cl. Latin.	

Tirsdagen den 25de September.

De to nederste Cl. lat. Stil.	De to nederste Cl. dansk Stil.
IV Cl. Latin og Græsk.	IV Cl. Mathematik og Tydsk.

Onsdagen den 26de September.

IV Cl. Religion, Hebraisk, Fransk.	IV Cl. Historie og Geographi. II Cl. Regning.
---------------------------------------	--

Torsdagen den 27de September.

III Cl. Latin, Græsk, Hebraisk, Historie, Geographi.		II Cl. Religion, Græsk, Tydsk. I Cl. Regning.
---	--	--

Fredagen den 28de September.

I Cl. Historie, Geographi, Reli- gion.		III Cl. Religion, Mathematik, Tydsk, Fransk. II Cl. Historie og Geographi.
---	--	--

Løverdagen den 29de September.

I Cl. Fransk, Tydsk, Dansk. | Kl. 3 Gymnastikprøve.

Examinationstiden er 8—1 Formiddag, 3—8 Eftermiddag. Mandagen den 1ste October og følgende Dage prøves de nyanmeldte Disciple. Derefter holdes Censuren. Løverdagen den 6te October Kl. 10 foretages Translocationen, og Mandagen den 8de October til sædvanlig Tid tager Underviisningen igjen sin Begyndelse.

Disciplenes Forældre og Værger samt andre Skolens Velyndere indbydes herved til at bære den offentlige Examens mundtlige Deel og Translocationen med deres Nærværelse.

Frederiksborg d. 1ste Septbr. 1838.

Dr. H. M. Flemmer,

Rector.
